

Veehouders denken vaak nauwelijks na over het inhuren van vreemde arbeid voor het melken. Agrarische uitzendbureaus constateren weinig vraag naar melkers, zegt Julius Cruysberg. 'Het fenomeen melken uit handen geven is gewoon nog te nieuw.'

Liever een dure, nieuwe melkstal dan vreemde melkers in de melkput.' Julius Cruysberg geeft treffend de denkrichting van Nederlandse melkveehouders aan wanneer de melktijden te lang worden of het melken fysiek te zwaar wordt. De directeur van uitzendbureau Sterwerk in Deurne zorgt er sinds drie jaar voor dat de duizendkoppige vee-stapel van de familie Van Bakel in Vredepeel gemolken wordt. 'Nu proberen we het netwerk van melken naar andere bedrijven uit te breiden, maar verder dan tien bedrijven komen we voornamelijk niet. Het fenomeen melken uit handen geven is gewoon nog te nieuw.'

Polen en Portugezen

Het melken uitbesteden is in veel landen de normaalste zaak van de wereld. Vaak

worden daarvoor goedkopere buitenlandse arbeidskrachten ingeschakeld. De Mexicanen in Noord-Amerika zijn daarvan een goed voorbeeld. In Denemarken lijkt een tendens te ontstaan om inwoners van Letland in te zetten voor het melken.

Seine Zandbergen, eigenaar van het gelijknamige uitzendbureau in het Drentse Beilen, regelt voor een beperkt aantal melkveebedrijven melkers voor een aantal avonden in de week. Dat zijn voornamelijk Nederlandse boerenzonen. 'Melken is een nauwkeurig werkje. Er zullen vast wel kundige Polen zijn, maar communicatie is bij het melken belangrijk en dat valt met buitenlanders niet altijd mee. Bovendien moet je ze ook een dagtaak aan kunnen bieden. Het melken is doorgaans met twee tot drie uur gebeurd.'

Han Gesink: 'Ik denk echt niet dat ik alles zelf beter kan'

'In mijn beleving is het melken het mooiste werk op ons melkveebedrijf. Toch wordt je wereldje klein als je jaar in, jaar uit 14 keer in de week in de melkstal staat te werken.'

Han Gesink uit Sinderen melkt zeventig koeien

in een twaalfstandsvisgraatmelkstal en sinds twee jaar geeft hij via het STAP-project van AB Oost vier avonden per week het melken uit handen aan Martijn Hendriksen. Melker Hendriksen is een dagdeel op het bedrijf en is eventueel ook in het weekend of in een vakantie inzetbaar. 'Nu heb ik mijn handen meer vrij', aldus Gesink. 'Ik kan bij drukte gewoon doorwerken op het land, maar als ik wil kan ik ook een dagje gaan fietsen of niets doen. Natuurlijk, elk uur dat iemand voor je werkt kost geld en er zal wel eens een tochtigheid of iets dergelijks gemist worden, maar dat gebeurt mij zelf ook wel. Je moet nooit denken dat je alles zelf beter kunt, maar dingen uit handen durven geven.'

Erik Wiltink: 'Dankzij vreemde arbeid nu drie keer per dag melken'

'Het klinkt misschien niet zo vriendelijk, maar de Letten zijn de Mexicanen van Denemarken.' Al ruim een jaar staat een Let twee van de drie melkbeurten in de melkput van Erik Wiltink, melkveehouder in het Deense Oustrup. Zelf neemt Wiltink de avondmelking voor zijn rekening. 'Dankzij de inzet van vreemde arbeid kan ik nu drie keer per dag melken. Toch heb ik overdag de handen vrij voor het bedrijf en kan ik ook voldoende aandacht aan mijn gezin besteden', legt hij uit. De Letse medewerker werkt per melkbeurt twee tot drie uur en maakt een veertigjarige werkweek vol door ook de kalveren te voeren. Omdat jonge Letten op basis van stage worden ingeschreven blijven de maandkosten voor

Wiltink beperkt tot ongeveer 1500 euro. Hij is goed te spreken over de arbeidsinzet van de Letten. 'Ze leren makkelijk. We hebben een zijaanzijmelkput en wanneer je een arbeidsvriendelijke omgeving creëert, is het voor hen ook plezierig om in de put te staan.'

Uitzendbureau Sterwerk werkt wel met buitenlanders. 'Met Polen en Portugezen. Nederlanders zijn voor deze banen veel moeilijker te strikken, zeker als je ze vertelt dat ze er ook op zon- en feestdagen moeten staan', aldus Cruysberg.

Berekening vreemde arbeid

De agrarische bedrijfsverzorging is de bekendste aanbieder van arbeidskrachten in de agrarische sector. René Pot is relatiebeheerder van het STAP-project bij AB Oost in Oost-Gelderland. Hij merkt op dat er door de schaalvergroting een toenemende belasting ontstaat op het sociale leven. 'De vacatures die we de laatste tijd binnen krijgen bevatten steeds vaker structureel één of meerdere melkbeurten', stelt Pot. Volgens hem beseffen veehouders dikwijls niet dat er een keuzemogelijkheid bestaat voor óf een melkput met een grotere capaciteit óf het inzetten van vreemde arbeid. 'Bij een nieuwe melkput kun je misschien een kwartier, een half uur tijdswinst behalen. Daartegenover staan wel de meerkosten en, niet onbelangrijk, je staat nog steeds veertien keer in de week in de melkput.'

Vanwege de kosten zouden serieuze berekeningen voor de inzet van vreemde arbeid best eens vaker op tafel mogen, vinden de arbeidsspecialisten. Een 22-jarige arbeidskracht werkzaam via het STAP-project van AB Oost kost zonder BTW-tarieven exclusief reiskosten 16 tot 21 euro, afhankelijk van het aantal functiejaren en de omvang van het contract. Zandbergen heeft weleens een kostprijsvergelijking gemaakt tussen een melkrobot en het inhuren van arbeid. 'Wanneer je dan op bedragen van 30 euro per uur uitkomt voor een robot denk ik dat je daar wel een heel erg goede melker neer kunt zetten.' In een grove benadering geeft hij aan dat veehouders hun koeien kunnen laten melken voor 24 euro per uur. Cruysberg hanteert lagere tarieven voor de buitenlandse medewerkers. Hij noemt hij het bedrag van 17 euro per uur, exclusief BTW en zonder reiskosten. 'Veel veehouders hebben er gewoon geen weet van dat voor deze bedragen hun koeien kundig kunnen worden gemolken.'

Jaap van der Knaap

Mexicanen in de VS, Letten in Denemarken en de Nederlandse boer staat zelf in de melkput

Vreemde melkers